

Wyrok z dnia 25 maja 1999 r.

II UKN 429/98

Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 6 marca 1997 r. o zrekompensovaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent (Dz.U. Nr 30, poz. 164 ze zm.), uprawnionymi do nieodpłatnego nabycia świadectw rekompensacyjnych są osoby, które spełniają łącznie dwa warunki: a) przed dniem 15 listopada 1991 r. były emerytami i rencistami uprawnionymi do wzrostów lub dodatków z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie przepisów wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.) oraz b) utraciły prawo do wzrostów lub dodatków albo którym nie ustalono emerytury lub renty na podstawie przepisów ustaw wymienionych w art. 3 pkt 2 lit. a-c ustawy o zrekompensovaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent.

Przewodniczący: SSN Beata Gudowska, Sędziowie SN: Andrzej Wasilewski, Andrzej Wróbel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 25 maja 1999 r. sprawy z wniosku Piotra C. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w C. o prawo do nieodpłatnego nabycia świadectw rekompensacyjnych, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 kwietnia 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w C. decyzją z dnia 26 sierpnia 1997 r. odmówił umieszczenia Pawła C. w spisie osób uprawnionych do nieodpłatnego nabycia świadectw rekompensacyjnych, ponieważ w dniu 14 listopada 1991 r. nie

przysługiwał mu wzrost lub dodatek z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 20 listopada 1997 r. [...] oddalił odwołanie ubezpieczonego od powyższej decyzji. W ocenie Sądu, krąg emerytów i rencistów uprawnionych do nieodpłatnego nabycia świadczeń rekompensacyjnych został określony w art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 1997 r. o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent (Dz.U. Nr 30, poz. 164). Są to emeryci i renciści, którym przyznano świadczenia emerytalno-rentowe przed dniem 15 listopada 1991 r. i którzy w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450) utracili prawo do wzrostów lub dodatków z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ubezpieczony, pobierający rentę inwalidzką od 1 listopada 1991 r., nie był uprawniony do dodatku z tytułu pracy w szczególnych warunkach, nie utracił zatem do niego prawa, w związku z czym zaskarżona decyzja jest zasadna.

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 30 kwietnia 1998 r. [...] oddalił apelację ubezpieczonego od powyższego wyroku. W ocenie Sądu, użycie w art. 1 ustawy z dnia 6 marca 1997 r. zwrotu: „ utrata niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent”, zaś w tytule ustawy słowa: „zrekompensować”, czyli wynagrodzić, wyrównać szkody, jednoznacznie wskazuje, że zrekompensowanie utraty niektórych dodatków do emerytur i rent w postaci uprawnienia do nieodpłatnego nabycia świadczeń rekompensacyjnych przysługuje tylko tym emerytom i rencistom, którzy taki dodatek posiadali i którzy na skutek zmiany przepisów utracili do niego prawo. Ubezpieczony, co sam przyznał, nigdy nie był uprawniony do wzrostu emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, nie tracił zatem żadnego uprawnienia w związku z wejściem w życie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, więc nie ma również prawa do rekompensaty w postaci świadczenia.

Ubezpieczony zaskarżył w całości powyższy wyrok kasacją, w której zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię przepisu art. 3 ust. 2 ustawy o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej przez przyjęcie, że ubezpieczony nie był uprawniony do wzrostu renty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach i nigdy nie nabył takiego uprawnienia. Wskazując na powyższą podstawę kasacyjną wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przyznanie

ubezpieczonemu prawa do nieodpłatnego nabycia świadczeń rekompensacyjnych. W ocenie skarżącego, Sąd błędnie przyjął, że ubezpieczony nigdy nie był uprawniony do wzrostu emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Piotr C. był bowiem zatrudniony od 17 czerwca 1980 r. do 17 września 1991 r. w Zakładach Górniczo-Hutniczych w B. w warunkach szczególnych, co nie zostało uwzględnione w świadectwie pracy wskutek przeoczenia zakładu pracy. Ubezpieczony pobierający rentę od 1 listopada 1991 r. był zatem w dniu wejścia w życie ustawy rencistą uprawnionym do wzrostu świadczenia z tytułu pracy w warunkach szczególnych i jedynie z powodu niewłaściwego sporządzenia świadectwa pracy nie otrzymał świadczenia, do którego był uprawniony.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie ma usprawiedliwionych podstaw.

Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 6 marca 1997 r. o zrekompen-sowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent (Dz.U. Nr 30, poz. 164), uprawnionymi do nieodpłatnego nabycia świadczeń rekompensacyjnych są osoby, które spełniają łącznie następujące warunki: a) przed dniem 15 listopada 1991 r. były emerytami i rencistami uprawnionymi do wzrostów lub dodatków z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie przepisów wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.), b) utraciły prawo do wzrostów lub dodatków lub którym nie ustalono emerytury lub renty na podstawie przepisów ustaw wymienionych w art. 3 pkt 2 lit. a)-c) ustawy o zrekompen-sowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent.

Nie jest trafny zarzut skargi kasacyjnej, że ubezpieczony pobierający rentę od 1 listopada 1991 r. był uprawniony do wzrostu emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, tj. zatrudnienia od 17 czerwca 1980 r. do 17 września 1991 r. w Zakładach Górniczo-Hutniczych w B. Zgodnie bowiem z przepisem § 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 483 ze zm.), w brzmieniu sprzed dnia 7 czerwca 1996 r. (por. Dz.U.

z 1996 r. Nr 63, poz. 292), pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do wzrostu świadczeń, jeżeli spełnił warunek: posiadania okresu co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony nie ma wymaganego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, a zatem nie nabył tego prawa na zasadach określonych w rozporządzeniu, a w konsekwencji nie spełniał warunku określonego w art. 3 pkt 2 o zrekompensovaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent, co z kolei, jak trafnie stwierdził Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nakazuje przyjąć, że ubezpieczony nie utracił żadnego uprawnienia w związku z wejściem w życie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, w związku z czym nie ma prawa do nieodpłatnego nabycia świadczeń rekompensacyjnych na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 6 marca 1997 r.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====